नीयाः । वाजपेये च षोडशिनः परं सर्पणपूर्वकं वाजपेयस्तोत्रं शस्त्रं च तत्र चमसैरेव यागः · तस्य विशेषास्तस्य प्रकरणेऽएव वक्ष्यन्ते क्रतुकरणं च षोडशिनः । अतिरात्रे चत्वारः सवनीयाः षोडश्यन्ते रात्रिपर्यायास्त्रयः ततः संधिस्तोत्रम् तत्राश्विनं शस्त्रम् ततोऽनुयाजादि । अप्तोर्यामे चातिरात्रवत्सर्वं सवनीयादिकम् · तत आश्विनयागात्परमेकः चतुस्तोत्रः पर्यायः · तत्र प्रतिस्तोत्रं[1] सर्पणम् तदन्तेऽनुयाजादि । उपनयनविवाहादिवत्पुरुषसंस्कारकत्वेन सप्त सोमसंस्थाः स्मर्यन्ते तासामनेन क्रमेणानुष्ठानं यथा स्यादित्येवमर्थमिदं सूत्रमिति पितृभूतिः ।

तेषामुक्थ्योऽहावाकमभि संतिष्ठते होतारमितरे ॥२९॥ यऽएते ज्योतिष्टोमे शस्त्रवन्तो ग्रहा उक्तास्तेषाॅक्थ्य एवैकोऽहाॅष्ठते इॅरे सर्वे ग्रहा होतारमभि संतिष्ठन्ते · किमर्थमिदमुच्यते · शस्त्रवत्सु ग्रहेषु च मैत्रावरुणादयो यष्टारो नान्येषु ग्रहेष्विति पितृभूतिकृतं व्याख्यानम् । अपरं च तेषां पूर्वोक्तानां षण्णामत्यग्निष्टोमादीनां मध्ये उक्थ्योऽहाॅष्ठते अहावाकशस्त्रेण समाप्तिं प्राप्नोति इॅरे होतारमभि संतिष्ठन्ते होतृशस्त्रेण समाप्तिं प्राप्नुवन्ति · प्रतिगरार्थं शस्त्रकर्तुर्ज्ञानायायमुपदेशः ।

वैश्यराजन्ययोः सोमे न्यग्रोधस्तिभीनुपनह्येद्भक्षाय क्रयणप्रभृत्यनुसोममावृता समानमासादनं प्रागभिषवात् ॥३०॥ वैश्यक्षत्रिययोः सोमे सोमयागे अध्वर्युः भक्षाय इद्धन् यजमानं भक्षं कारयितुमिद्धन् न्यॅभीन् वटफलस्तबकानुपॅह्य उपनहनेन वाससा बद्ध्वा अनुॅमं सोमेन सह आॅता सोमस्यैवेतिकर्तव्यतया तस्य न्यग्रोधस्य क्रॅभृति क्रयणादारभ्य प्राॅवात् अभिषवादर्वाक् सर्वं संस्कारजातं कुर्यात् · आसादनं च ऊरौ अनसि आसन्द्यां हविर्धाने च । प्रागॅवादित्युक्तत्वात्तस्याभिषवो न भवतीति गम्यते । न्यग्रोधस्य समानं सहैव सोमे कुर्यात् अनुशब्दोऽत्र सहार्थे कर्मप्रवचनीयः तद्योगे सोममिति द्वितीया यौगपद्ये ऽव्ययीभावो वा । शाखान्तरे श्रूयते यदि राजन्यं वैश्यं वा याजयेत्स यदि सोमं बिभक्षयिषेन्न्यग्रोधस्तिभिनीराहृत्य ताः सम्पिष्य दधन्युन्मृद्य तस्मै भक्षं प्रयच्छेन्न

---

१) ? स्तोत्र A.